

Spanskesyken i Varden

Aviser fra perioden 01.07. 1918 - 10.04. 1919

der intet har manglet til idag.

Spanskesyken herjer over hele verden.

**80,000 syke bare i Milano.
Herjingen her i landet.**

Den spanske syke herjer nu forfærdelig næsten over hele verden og vækker snart likesaa stor opmerksomhet og ængstelse som verdenskrigen. Fra London meldes fra Kapstaden om voldsom utbredelse av syken; i løpet av 9 dage er 1500 av alle raser bukket under. I Italien skal tilstanden være forfærdelig. Bare i Milano er 80000 syke og den raser overalt i landet i den grad, at aviserne delvis er negtet at offentliggjøre dødsfaldene.

I Sverige raser syken rent uhyggelig. Saaledes meddeles fra Göteborg, at der er en uhyre mangel paa likkister, saa de har maattet helt op til Norrland efter kister. Der er ogsaa stor mangel paa svøpetøi. Der er saa mange begravelser i Göteborg som man ikke har set siden den store koleraepidemi. 72 begravelser fandt sted paa en dag og der kjørtes uavbrutt fra 10 fm. til 5 eftermiddag. Der er ikke plads i kapellerne for likene, som maa legges hvor man kan skaffe plads til dem.

I Stockholm indtraffer daglig ca 50 dødsfald. Det er fremsat forslag om at stenge Lunds universitet paa grund av spanskesykens herjinge blandt professorer og studenter.

Her i landet ser det heller ikke ut til at den er i avtagende. Fra Horten meddeles om to nye dødsfald ombord i „Kong Sverre“ Der har været indkaldt 1500 rekrutter, hvorav 150 er syke og flere dødsfald indtruffet.

I Kristiania lukkes skolerne de tre siste dage i uken.

Fra Bergen meldes at paa Lyster sanatorium er ogsaa den spanske syken. Der er 80 syke og 6 dødsfald er indtruffet.

Paa Skotfos er stillingen uforandret, men ved bruket er den værre. Der har man maattet stoppe en av maskinerne paa grund av sykdom blandt arbeiderne.

I Skien er tilstanden omtrent uforandret, det vil si den er meget alvorlig. Det er 3, 4 og 5 begravelser hver dag og pressterne er saa optat, at det er ofte vanskelig at faa ordnet med begravelsen. Saa

det pass land
Ia ge b
H sat f
fran M
Si over ner.
Bla denb foran stilst ler n i 3 n
18. o vald, ken l lør A fabri
ds. a hr. Skien
— oktob Nyb Einar

Tirsdag 9.juli 1918: Den spanske syke i Skien.

Den spanske syken har nu ogsaa fundet veien hit til byen. Ute paa Blekebakken laa det igaar 5 stykker i et hus, som alle var angrepet av den. I flere huser rundt omkring er der nu en eller flere som er angrepet, men den ser ikke ut til at være ondartet.

Onsdag 10.juli 1918: Spansk syke ogsaa blant kvæget.

Bergen 8, juli. Blant kreaturene heromkring optrær en ondartet forkjølelses-sygdom, densaakaldte «hagesol». Sygdommen har foraarsaget en del dødsfald blant dyrene.

Fredag 12.juli 1918: Den spanske syken i Kristiania.

En alt andet end kjærkommen sommergjæst som i denne tid er paa visit i hovedstaden er den nymoderne influensa, der gaar under navnet «den spanske syke». Hvor mange tusinder der hittil er angrepet er ikke saa liketilat opgi, men det er ingen overdrivelse at nævne hver 3die eller 4de familie. I den leilighet jeg har et værelse, har ikke mindre end 3 maattet krype til sengs og de øvrige gaar og skranter. I spiseforretninger, paa barberstuer, har maattet gaa tilkøiset par dage. Sygdommen ytrer sig ved hos de handlende, kort sagt overalt er der en eller flere, som kuldegysninger, kvalme, mangel paa appetit, ondt i halsen og tildels med opkastning og diarre. Heldigvis har den hittil ikke været særlig ondartet og svært mange undlater at søke lægehjælp. Uagtet jeg daglig færdes blant syke, har jeg hittil gaat fri. Men av forsiktighetshensyn har jeg benyttet mit gamle husmiddel: Gurgling med saltvand morgen og aften og gjennomført renslighet med vask av hænder og ansigt flere gange i døgnet. Puds sig nok har de fleste ondt for at ta denne sykdom alvorlig. Nu er det jo heller ikke alle som gaar til sengs om de har den, men holder sig oppe. Det daglige spørsmaal er gjerne dett: Hvor mange ligger der hos dere? Eller Har du faat'n?

Mandag 15.juli 1918: Den spanske syke.

Ved Skiens verksteder er i dag 70 mand væk fra arbeidet paa grund av den spanske syke.

Tirsdag 16.juli 1918: Den spanske syken.

Ved Skiens versteder herjer den spanske syken svært, halvparten av arbeidsstyrken og halvparten av kontorpersonalet er nu iggende paa grund av den spanske syken.

Onsdag 17.juli 1918: Den spanske syke. Stadsfysikus tilraader forsigtighet.

Vi spurgte stadsfysikus Backer i dag om sykens utbredelse og dens fare. –Den er nu meget utbredt overalt i byen, uttalte doktoren. Man kan ikke ha nogen oversigt, da en stor del ikke søker læge. Men især i jernbane- og post etaten herjer den, mer end man visste om saa der er det vanskelige at greie sig med det personale som ikke er angrepne. –Er sykdommen blit mer ondartet? –Nei, endnu ikke.

Saavitt jeg vet har vi endnu ikke faat nogen eftersykdomme. Men folk bør være forsigtige, især sterke folk, som tror de skal greie den. Naar man er virkelig angrepen, bør man gaa til sengs, ta selters og varm melk, saa vil man greie det paa nogle dage. Min opfatning er, at det gjælder forsigtighet, gaa til sengs og ta svettekur, saa vil syken ikke bli farlig.

Torsdag 18.juli 1918: Den spanske syke. Den griper haardt om sig. To læger syke.

Ved postkontoret herjer den spanske syke slemt. Som vi før har meddelt er flere av personalet angrepne, men nu er det gaat ut over postbudene. Av de 17 postbud, som er ansat ved Skiens postkontor, er 8-9 stykker angrepne. I dag kom posten vel en time senere end sedvanlig; indtil videre maa de, som ønsker at faa eftermiddagspoesten, hente denne i postkontorets særskildte evhentningsrum mellem 5-6. Sykdommen varer jenvlig 4-5 dage. Ved jernbanen er det som igaar nævnt stort mandefald, sa astationsmesteren har i dag henvendt sig til arbeidsanvisningskontoret. 6-7 stykker av stationsbetjeningen er syke og 3 av kontorpersonalet. Ved Skien N er 3 av betjeningen sykemeldt, men flere gaar og skrangler. Ute i byen gaar syken omtrent i hvert hus, og den utvikler sig desværre, men den ser heldigvis ikke ut til at være ondartet endnu. Eftersykdomme har man endnu ikke merket, men de vil melde sig. Gjennemgaaende er de angrepne syke 3-4 dage optil en uke, saa er den over igjen. I forretningerne herjer den noksaa meget, men mest er det gaat utover Skiens verksteder, hvor omtrent halvparten er syke og ved Skiensfjordens skofabrik er 50 arbeidere syke. Ved Union Co. har de sluppet bra hittil, ved Skotfos er der en del syke, paa «Autolette» 3-4 og ved Skiens aktiemølle er 4-5 stykker sykemeldt. To læger ligger forresten ogsaa syke her i byen – antagelig av samme syke. I Porsgrund har sykdommen ogsaa grepet sterkt om sig, men dr.Klem, som vi talte med i dag syntes den hittil har været godartet. Men der er en masse tiifælder, væsentlig av arbeidere fra fabrikerne. Ved Porcelænsfabriken er der etpar sykemeldte, men ved Osebakken skal der være flere.

Fredag 19.juli 1918: Om kognak mot den spanske syke.

Under den nu herskende epidemi av influenza-lignende naturhar kognak faat en hittil uhørt anvendelse som lægemiddel. De fleste læger er vel ikke særlig tilbøielige til at foreskrive kognak som almindelig middel ved denne sykdom, men publikum forlanger det med en iver, som om liv og

helbred avhang av kognak. Det er derfor paa tide at der fra lægehold reageres mot den overdrevne tro paa kognak og alkohol i det hele mot influenza. Nogen forebyggende virkning av kognak kan der ikke være tale om; man kan prøve at beskytte sig ved at vaske hænder ogellers, muligens ved gurglevand, og ellers ved at undgaa omgang med smittede personer; men der er ikke spor av holdepunkt for at alkoholnydelse skal beskytte mot denne eller nogen anden smitte. Om anvendelse av kognak eller anden alkohol som lægemiddel mot selve sykdommen kan meningene være noget delte; alkohol kan lindre enkelte plagsomme symptomer, men man ser ogsaa det motsatte, at alkohol forværrer hodepine og forøker den paa forhaand generende og altor sterke svedning. I forholdsvis sjeldne tilfælder kan det faa anvendelse som hjertestimulerende middel, men i disse tilfælde foretrakkes gjerne mer virksomme lægemidler. Nogen direkte virkning av alkohol paa selve sykdommen er aldrig bevist og er høist usandsynlig; den anvendes ogsaa i forholdsvis liten utstrækning i sykehusene. Publikum bør nu berolige sig med hensyn til kognak; kognakbruken har i denne epidemi tat betænkelige dimensioner og har sikkert gjort mere skade end gavn; overlatt det til lægen at foreskrive alkohol i de tilfælde han selv finder det nødvendig, men reis ikke krav om kognak i utide.

Ullevaal 17.juli 1918. Lyder Nicolaysen, Olav Scheel, Yngvar Ustvedt. Overlæger.

Fredag 19.juli 1918: Den spanske syke.

Herjingerne fortsættes overalt i indland og utland. I dag er 14 stykker syke ved Bakkens skofabrik, tidligere har 5-6 hat den, men disse er nu tilbake. Det ser næsten ut til, at syken nu vil gi sig, især hvis vi faar varme og solskin. Her er endnu ikke noteret nogen eftersygdomme. Paa Rjukan herjer sykdommen meget, meddeltes os igaar. Ved Notodden jernbanestation herjer den spanske syke slem, idet 16 mand av betjeningen er angrepne. Gjennemgaaende varer sykdommen 4-5 dage op til en uke. I Kreditbanken, hvor der er 10-12 mand, har de fleste været syke, bare et par har været arbeidføre. Paa fabrikerne har syken ogsaa graseret svært. I det hele er syken svært slem paa Notodden, barberforretningerne har maattet lukke. I Kristiansand er likesom i Skien to læger syke. Antallet av sygdomsforfald ved Kristiania telefonsentral er i dag 250, saa man fremdeles kun arbeider med halvparten av det ordinære personale. Opfordringen til publikum om at indskrænke sin telefoning er hittil ikke blit fulgt i en saadan utstrækning at ekspeditionen kan klares paa en nogenlunde tilfredsstillende maate, og telefonanlæget maa derfor paany henstille at al telefoning som ikke er absolut nødvendig undgaaes.

Fredrikstad 18.juli. Det første dødfald av den spanske syke fandt sted her i byen igaar, idet en jernbanekonduktør fik hjernebetændelse som eftersygdome. Der ligger mange meget syke baade av lungebetændelse og hjernebetændelse.

Rent ilde er det i Schweiz, hvor syken særlig raser i hæren, i telefon, telegraf og jernbanevæsen, som trues med stans.

Lørdag 20.juli 1918: Den spanske syke. Eftersygdomme melder sig.

Sykdommen holder sig omtrent paa samme stadium. I forretninger og fabriker angripes nye, mens de syke friskner til igjen og vender tilbake til sit arbeide. En del syke er mere angrepne og der er nu tilfælder av lungebetændelse. Især et av tilfældene er meget alvorlig. Saavitt vi kjender til er der

endnu ikke indtruffet noget dødsfald. Imidlertid bør de angrepne utvise forsigtighet, saa de kan undgaa eftersykdomme. Paa Terningmoen er nu 150 soldater angrepne. De lærde hælder mer og mer til den antagelse, at den spanske syke er den gamle influenza og ingen ny syke.

Mandag 22.juli 1918: Den spanske syke.

Sykdomstilstanden her i byen er omtrent uforandret. Ved Union Co. er en stor del av arbeiderne angrepne. Men det gaar saa skiftevis, nogen sykemeldes mens andre friskner til igjen. Der er blit en del tilfælder av eftersykdomme, hvorav to alvorlige tilfælder av lungebetændelse.

Den spanske syke er slem med jernbanebetjeningen flere steder i landet.

Torsdag 25.juli 1918: Den spanske sjuken.

Jo, vi følger da med her paa Plassen au. Vi kan alt tale av erfaring om den spanske sjuken. Men jeg faar helst si det er en bitter erfaring. Det begynte med kjærringa. Ho svettet og var kald om hinanden. Verk i hue og matt i bena. – Hadde je bære hat en konjaskvett saa skulde je nukk kurert mig sjøl, sa a. Det er ingen ting som er likere for slike sjuker hell kokt mjølk med konjak og kamfer og kandisukker, la a til. –Gaa aat doktern med det samma, og faa en real konjakrecept, sa jeg. Det er stygt aa si det, men jamen var jeg ikke mest gladfor det kjærringa hadde faat spanskesjuken og derfor var kvalificert til aa faa konjak. Og jeg tænkte i mit stille sind; naar det regner paa presten, saa dryp det paa klokkeren. Gik alt etter opskrift og beregning kunde det ret falde en dram hell to og kanske fler paa mig au. Jo, kjærringa hadde tru paa konjak som medicin fra før, og naa hadde a læst saa mye i det siste om konjak som et ufeilbarlig middel mot den spanske sjuken, saa det var ikke lenge før a stod fuldt paaklædd paa tur aat doktern. Stakkars menneskje, ho var nok alt temmelig spansk, det laa som et slør over aua hendes og ho hadde blomstrende heteroser paa kinn. Ho var temmeleg lang i ansigte da a kom att. Ho hadde ikke faat konjak! – Men kan det vera ret og riktig det da, sa jeg. Nei, det syntes nok ho au. Men doktern hadde sagt at ho allerede hadde feber og da blev det ikkje ordinert konjak i slike tilfælder. Ho hadde bare aa gaa aa lægge sig saa fort ho kom hjem og bre godt over sig. Og saa hadde a faat non pulver og no mikstur aa bruke. Dagen etter dro jeg til doktern. Jeg var ikke verst sjuk, men jeg kjendte likesom paa mig at jeg godt kunde bli det. Og saa tænkte jedet var bedre aa være føre var end etter snar. Jeg hadde pønsket ut haassen jeg skulle ta doktern. Dette med feberen skulde'n ikka ha sagt for ingenting. Jaha, jeg kom ind paa kontoret og sa til doktoren at ja naa hadde jeg faat den spanske sjuken. Men det var aldeles umulig at faa op temperaturen og derfor maatte'n skrive en recept paa konjak saa jeg kunde faa riktig god feber og dermed bli kvit denne fæle sjuken. Doktern saa paa mig baade en og to ganger, og saa kjendte'n etter pulsen og ristet paa hue og sa: Nei, jeg kan ikke finde at det feiler Dem nogen ting jeg, manden min. Jeg var baade arg og sint der jeg stod og da'n bad om aa faa sjaa tonga mi kan jeg ikke si andet end det var en viss tilfredsstillense aa faa rækka ut riktig langt aat'n. Jeg kunde bare ta det med ro, sa'n, til jeg ble sjuk. Takk, to kroner. Ja, jeg kunde ikke andet gjøre end aa betale kan du vite, men jeg syntes med mig sjøl at jeg sjelden har faat saa lite for penga. Om den spanske sjuken kan jeg for min del bare si, at den har været en stor skuffelse. –Paal Plassen, i «Østlændingen».

Torsdag 25.juli 1918: Den spanske syke. Et dødsfald av lungebetændelse. En tredje læge syk.

Stadsfysikus meddelte i formiddag paa vor forespørsel, at den spanske sykdom holder sig haardnakket, men er heller ikke blit værre. Eftersykdommene melder sig naturligvis, etpar tilfælder er meget alvorlige, men nogen særlig ængstelse er det ikke grund til endnu. Det gjælder dog at være

forsiktig og gaa til sengs, naar man blir sterkt angrepen. Et dødsfald er indtruffet i byen. Men det var en ung frue, som kom hit fra Drammen paa besøk, saa det kan være hun hadde smitten med sig. To av lægerne har været sengeliggende; de er nu i virksomhet igjen, men i dag har nok en læge maattet gaa til sengs. Idet hele er sykdommen meget smitsom. Paa Borgestad jernbanestation maatte tre stykker sykemeldes igaar, ved godsekspektionen her sykmeldtes en tre-fire efter hverandre og ved den nye station blev forleden en telgrafist syk. Saa kom der en stedi fortræder, som øieblikkelig blev angrepen og nu er nummer tre ogsaa blit syk. Slik griper sykdommen hurtig om sig paa enkelte steder, og den tar ikke hensyn til om vedkommende er legemlig svak eller en kjæmpekar. Idet hele bør den tas alvorlig, uttalte stadsfysikus, og man maa særlig være forsiktig mot eftersykdommene.

Fredag 26.juli 1918: Den spanske syke.

Syken sprer sig fremdeles, men mange friskner til igjen, saa situationen er omtrent uforandret. Der er dog flere tilfælder av lungebetændelse, men det ser glædeligvis ut til, at patienterne vil staa det over. Som et nyt eksempel paa, hvor pudsig og smitsom sykdommen kan optræ, meddeler stadsfysikus, at en hel familie herfra byen, som bor paa en ø i Heivandet blev angrepen. De hadde ikke været i forbindelse med andre, men hadde faat tilsendt mat fra byen.

Lørdag 27.juli 1918: Den spanske syke. Spres sig utover bygderne.

Det ser ut til, at sykdommen skulde være i avtagende her i byen eller at den ialfald er kommen til et vendepunkt. Derimot synes den at spre sig ut over distrikterne. I Gjerpen, Siljan, Solum, Kilebygden osv. er det flere tilfælder, en del patienter er noksaa sterkt angrepne.

Fredag 2.august 1918: Den spanske paa Spitsbergen.

Tromsø 1.aug. Paa Spitsbergen er 100 arbeidere angrepne av den spanske syke.

Torsdag 8.august 1918: Ikke sabotage, men spansk syke.

Stockholm 7.aug. Chefen for Sulitjelmabolaget uttaler, at rygterne om sabotage ved Sulitjelma er urigtige; der er spansk syke. Der er ikke tale om at nedlægge verket, men tvert imot er derr planer om utvidelser.

Lørdag 17.august 1918: Den spanske sykes herjing.

Det samlede antal anmeldte sykdomstilfælde væsentligst den spanske i juli maaned her i byen er 817, hvorav 8 dødsfald og av disse er 5 døde av lungebetændelse. Av de 817 var det 486 voksne mænd og 275 voksne kvinder, av gutter under 15 aar 30 og av piker under 15 aar 22. Ogsaa i august har det været en del tilfælde av den spanske syke, men nu anses den helt overstaat her i byen.

Tirsdag 20.august 1918: Ny uhyggelig sykdom.

Fra Bern meddeles, at den spanske syke i Schweiz er blit efterfulgt av en ny og langt verre sykdom, hvis art man endnu ikke har kunnet bestemme. Den optrær epidemisk og medfører døden på 1-2 timer. En mængde dødsfald er allerede indtruffet. Ligene blir sorte eller gule.

Lørdag 31.august 1918: En kvaksalver og den spanske syke.

I flere ukeblade har der den sidste tid været avertert et probat middel mot spanskesyken under det velklingende navn «Anti Espanola». Politiet har sendt «midlet» til videnskapelig undersøkelse og faat det svar, at det som medicin er helt værdiløst. Den drifitge fabrikant, hvis adresse er boks 221 Trondhjem er nu under forfølgning for bedrageri. Medicinen koster kr.7.50, mens fabrikantens omkostninger ved fremstillingen kun dreier sig om 70 øre.

Onsdag 4.september 1918: Dødsfald av den spanske syke.

Mo i Ranen 2.sep. Bygdens lensmand Alf Hansen døde i dag av den spanske syke. Han var for ca.1 aar siden ansat som lensmand og var en ualmindelig dygtig mand. Her i bygden er der nu paa kort tid død 12 personer av den spanske syke. Ogsaa sognepresten er sterkt angrepen.

Mandag 9.september 1918: Den spanske syke.

Reservelæge Hans Guldberg, Molde, er død av lungebetændelse efter den spanske. Fra Mosjøen meldes 3 dødsfald.

Tirsdag 10.september 1918: Den spanske syke.

Den spanske syke herjer nu svært i Trondhjem. Flere skoler har maattet lukke og mange dødsfald er indtruffet.

Torsdag 12.september 1918: Den spanske syke herjer. Ikke likvogn i Kristiansund.

Kristiansund 11.septbr. Den spanske syke herjer rent uhyggelig her i byen og distriktet. Lægerne kan ikke overkomme arbeidet. Paa en nat fik en enkelt læge 50 sykebud. Alle skoler er lukket. Der er indtruffet saa mange dødsfald, at forretningerne vanskelig kan levere liksvøp. I en enkelt familie er en søn og et barnebarn døde, mens en anden søn og og datter ligger for døden. Ogsaa moren er angrepet. En fiskerbaat kom forleden ind med 8 mand av besætningen døde. Paa fiskeværet Grip er alle syke og lægerne kan ikke reise ditut da de er saa optat i byen og veiret er stormende.

Fredag 13.september 1918: Spanskesyken. 16 dødsfald i Trondhjem onsdag.

Chefen for Selmerske rederi død.

Likesom igaar fra Kristianssund kommer der i dag fra Trondhjem uhyggelige meddelelser om spanskesyken herjinger. Ikke alene maa skoler og forretninger lukke, men der indtræffer stigende

antal dødsfald. Onsdag døde 16 personer av eftersykdomme efter den spanske. Blant sykdommens ofre er disponert Isachsen, chef for det bekjendte Selmerske rederi og frøken Astrid Christiansen fra Jarlsberg.

Mandag 16.september 1918: Spanskesyken.

Fra Trondhjem telegraferes at spanskesyken nu antagelig har kulmineret. Torsdag indtraf 3 dødsfald. Kinomategrafene er stængt og der advares mot større forsamlinger. I Bodø skal 1500 mennesker være angrepet.

Fredag 20.september 1918: Over 20,000 tilfælder av spansk syke i den svenske hær.

Vaabenøvelserne indstilles.

Stockholm 19.septbr. Den spanske sykes herjinger er blit belyst i en rapport, som generalfeltlægen har avgit. Av denne fremgaar, at indtil den 16.september var der indtruffet 21,024 tilfælder og 78 dødsfald i hæren. Sygdommen herjer særlig sterkt i Norrland. Regjeringen besluttet igaar at indstille militærøvelserne og gi de vernepligtige permission for at forhindre sykdommens yderligere utbredelse. Det røde kors har tilbudt at levere utstyr til 3 sykehus.

Mandag 23.september 1918: Adskillig sykdom i byen. To hurtige dødsfald av lungebetændelse.

Der er adskillig sykdom i byen igjen, og det staar muligens i forbindelse med den spanske syke. Det er væsentlig kolorine, uttalte stadsfysikus Backer, og hittil har den ikke været særlig ondartet. Et par eiendommelige tilfælder indtraf imidlertid i Siljan netop Fredag kom der to anlægsarbeidere dit fra Aura. De hadde overnattet i Kristianssund, hvor spanskesyken herjer saa slemt, men ellers reiste direkte. I Siljan blev de syke, og den ene døde efterpaa av lungebetændelse. Den anden, som ogsaa var sterkt angrepen, tok stadsfysikus hit til byen, men ogsaa denne er nu død av lungebetændelse. Den ene av dem var fra Tvedestrand. Det tyder paa at epidemien er farlig i Kristianssund.

Tirsdag 24.september 1918: 21 dødsfald.

Trondhjem 23.sept. Søndag indtraf her i byen 21 dødsfald som følge av den spanske syke.

Dødsfald. Deværre er to unge mennesker vandret bort, den ene av den spanske sykes eftervirkninger. Det er den 20 ½ aar gamle postbud Stenar Kirkebø, søn av snekker Kirkebø og den 18 aar gamle Anna Johansen, datter av banearbeider Johan Johansen i Øvre Elvgate.

Onsdag 25.september 1918: Den spanske.

Stockholm 24.sept. I Sverige er der i den siste maaned indtruffet 800 dødsfald av den spanske syke.

Fredag 27.september 1918: Den spanskes herjinger.

Den nye syken sprer sig i en uhyggelig grad i det nordlige Norge og Sverige. I Tromsø er kinomategraferne lukket og antagelig lukkes skolerne. De friske tropper i Tromsø, nordre og søndre Helgelands regimenter er hjemsendt. I svensk Norrland er 10 procent av et regiment døde og i Vestmannlands regiment er over 1000 syke.

Onsdag 2.oktober 1918: Den spanske syke i Gøteborg. 63 ofre begravnes paa en dag.

Gøteborg 1.oktober. I sidst forløpne uke anmeldte her i byen 1200 tilfælde av den spanske syke mot 464 tilfælde i den foregaaende. Da epidemien kulminerte i sommer, blev 1120 tilfælde anmeldt til sundhetsmyndighetene i løpet av en uke. 26 dødsfald meldtes i sidste uke, men flere døde søndag og mandag. Paa en eneste kirkegaard begravdes igaar 63 av den spanske syke.

Torsdag 3.oktober 1918: Den spanske syke. Ingen skolestans foreløpig.

Stadsfysikus meddeler, at syken nu er meget utbredt, især gar det ut over skolerne, hvor der er stor forsømmelse paa grund av sygdom, likesom ogsaa mange lærere er angrepne. Nogen tiltagende dødelighet merkes heldigvis ikke. At stænge skolerne finder stadsfysikus endnu ikke formaalstjenlig.

Torsdag 4.oktober 1918: Den spanske syke.

Den utbreder sig heller end den avtar, mener stadsfysikus, ialfald er det ingen forandring til det bedre. I byens utkanter er den meget slem, saaledes ligger der noen omtrent i hvert hus ute paa Bøle. Det er ogsaa et tilfælde av lungebetændelse. Ellers er patienterne ikke meget angrepne.

Tirsdag 8.oktober 1918: Ikke stænging av skolerne i Solum.

I Solum herredsstyre igaar bragte distriktslægen paa bane hvorvidt man skulde gaa til stængning av skoler, kinematografer og andre forsamlingslokaler under den nu paagaaende epidemi av spanskesyken. Distriktslægen sa, at han for sin personlige deler av den opfatning at det ikke nytter noget, da smitten nu er saa svært utbredt, det er ikke med smitten av denne syke som med difteri eller skarlagensfeber. Ordføreren var enig med distriktslægen. Tennefos vilde være med paa at stænge kinematografen. Det er som regel stor trængsel paa slike steder og smitten maa som følge derav bli stor. Det beste vilde forresten være at de ble stængt for bestandig. Isaksen støttet distriktslægen og ordføreren. Ved avstemningen blev det besluttet at man ikke skulde gaa til nogen stængning.

Onsdag 9.oktober 1918: Skolerne og kinomategraferne lukkes.

Igaar blev det besluttet i helseraadet at kinomategraferne skal lukkes indtil videre paa grund av den spanske sykes tiltagende utbredelse. Samtidig er det ogsaa besluttet at byens skoler skal lukkes indtil videre. Helseraadet uttaler: Paa grund av at lokalene i hvilke kinomatografforestillingene finder sted er overmaate slette og under den stadig overfyldning er luften meget daarlig og der aldrig finder

nogen ordentlig utluftning sted, bestemmer helseraadet at kinematografforestillinger under den nuværende epidemi av den saakaldte spanskesyke ikke maa finde sted.

Onsdag 9.oktober 1918: Den spanske syke. Kræver mange ofre.

Kristiania idag. Den spanske syke griper nu om sig her i byen i foruroligende grad. Det er under alvorlig overveielse at stænge skolerne. Vestheim pikeskole har allerede stængt.

Trondhjem idag. Om bord i dampskibet «Gunvor III» av Bergen er 3 av mandskapet døde av den spanske syke. Ifølge stadsfysikus fortegnelse var der i september i Trondhjem 5776 tilfælde av influensa med 93 dødsfald. Desuten 666 tilfælde bronkit med 3 dødsfald og 207 tilfælde lungebetændelse med 22 dødsfald.

Bergen idag. Den spanske raser her meget og i det sidste er her forekommet mange dødsfald av lungebetændelse som eftersykdom.

Torsdag 10.oktober 1918: Den spanske syke.

Hamar 9.oktbr. Samtlige skoler undtagen lærerskolen er stængt paa grund av den spanske syke.

Torsdag 10.oktober 1918: Sogneprest Skaar død av spanskesyken.

Kristiania idag. Sogneprest P.V. Skaar, Kampens menighet er igaar eftermiddag død av lungebetændelse efter den spanske syke. Han var 49 aar gammel.

Torsdag 10.oktober 1918: Meget sygdom paa Notodden.

Notodden idag. Den spanske grasserer voldsomt her i forbindelse med skarlagensfeber og difterit. Lasarettet er rent forlitet, saa tilstanden er meget vanskelig. Sykehuslæge Solberg foreslaar bygget nyt lasaret i forbindelse med den nye sykehusbygning.

Fredag 11.oktober 1918: Den spanske syke. Skolerne stænges. Forsamlinger tillates ikke avholdt.

Gjerpens skolestyre besluttet paa møtet igaar, at stænge skolerne foreløpig i de kredse hvor en spanske syke herjer. Den spanske syke er slem baade i Langesund og Stathelle i den siste tid. I Langesund skal den ikke være særlig ondartet og noget dødsfald som følge av sykdommen er hittil

ikke forekommet. Paa Stathelle er i denne uke en mand i sine bedste aar død av lungebetændelse, som var eftersykdom av den spanske. Veiret begynner nu morgen og aften at bli taaket og surt her ute ved kysten, og man har kun den tynde kaffeskvætten at oplive de frosne lemmer med. Kosten er ogsaa saa mager, at vi ikke har stort at staa imot med. Fra Notodden meldes i dag at 80-90 av lærerskolens elever, altsa omtrent halvparten, ligger syke av den spanske, som forøvrig raser svært i byen. Det ser ut som om den nu angriper dem, som gik unna da den raset saa slem i sommer. Paa Kongsberg herjer den spanske vistnok verre end de fleste andre steder. Der er skolerne stengt og det er forbudt at holde offentlige møter. Politiske møter vil heller ikke tillates avholdt. Opper bygderne raser ogsaa sykdommen i forbindelse med andre forkjølelsesygdomme. I Næs, Saude og Bø og flere andre steder ligger der nu syke snart sagt paa hver gaard, og paa mange gaarde er flere angrepne, til dels nok saa haardt, samtidig. Her i byen holder den sig omtrent ved det samme, d.v.s. den raser voldsomt. Paa telegrafan er tredjeparten, syv stykker, sykemeldt, mens det er ganske bra paa telefonen, likedan er det bra ved jernbanen og postkontoret. Men der var den meget alvorlig i sommer. Paa amtssykehuset er flere av betjeningen angrepne. Lægerne meddeler, at der ikke kan spores nogen tilbakegang i sykdommen, og det er desværre mange dødsfald. I Porsgrund og omegn er ogsaa sykdommen meget slem og har krævet adskillige ofre. Paa Skotfos er den spanske nu meget utbredt, og den kræver ogsaa der ofre. Endnu merkes ikke tilbakegang i sykdommen.

Fredag 11.oktober 1918: Et godt middel?

Stockholm 10.oktober. Docent Kling har opfundet et godt middel mot den spanske og mot lungeinflammation. Midlet er salvarsanindsprøitning.

Lørdag 12.oktober 1918: Spanskesyken.

Arendal idag. Spanskesyken begynner nu at ta fart igjen her i distriktet, navnlig i byens nærhet. Paa Tromøen er det saaledes rent ilde. Der er i hus efter hus størstedelen av familierne syke. Skolerne er lukket og et par dødsfald er indtruffet.

Mandag 14.oktober 1918: Spanskesyken.

Her i byen herjer fremdeles den spanske ganske voldsomt og man kan endnu ikke se nogen forandring til det bedre. Lørdag var det en av de travleste dage, man overhodet har hat her ved apotekene, og det værste er at farmaceuterne ogsaa angripes. Ut over landsbygderne er den meget utbredt, men heldigvis synes den at være mindre ondartet. For noen dage siden døde paa Skotfos Ingvald Olsens hustru av den spanske syke, og hendes begravelse var allerede berammet. Men lørdag døde ogsaa Ingvald Olsen selv efter en operation, og hustruens begravelse er nu utsat for at begge egtefæller kan bli stedt til hvile samtidig onsdag. De efterlater sig 4 ukonfirmerte barn. En gift søster av fru Olsen Hulda Pedersen, døde av spanskesyken nat til lørdag. Skolerne lukkes paa Skotfos denne uke.

Tirsdag 15.oktober 1918: Mot spanskesyken.

Alle værelser spesielt sykestuer maa utluftes godt hver dag. Alle sengklær, forhæng og gulvtæpper maa luftes og bankes saasandt veiret tillater det. Flyt de syke væk fra alkover og mindre rum og ind i

den lyseste og beste stue. Rens munden daglig, benyt tandbørste. Al frugt maa renses og skrælles før den spises. Alle gulve maa sæpevaskes hver dag.

Tirsdag 15.oktober 1918: Den spanske syke. Et av byens apoteker stænges.

Fremdeles herjer den spanske voldsomt og delvis brer sig i distrikterne. I Holla ligger det nu mange, saaledes er postmesteren og en lærer bl.a. blit sengeliggende. Ogsaa paa Ulefos er sykdommen i tiltagende, men paa disse kanter er den ikke særlig ondartet og det er den heller ikke opover Saude og Næs. I Porsgrund er den meget utbredt. Saaledes har den særlig været haard paa de offentlige kontorer. Ved toldboden har den krævet et offer, idet toldkontollør Harbeck avgik lørdag ved døden. Ved postkontoret har det været saa megen sykdom, at poststyrelsen har maattet sende hjælp. Paa Skotfos er tilstanden nærmest verre. Inat er der atter indtruffet et dødsfald, idet fru Lindberg er død av den spanske syke, og der ligger 2-3 syke i næsten hvert hjem og lægen arbeider nat og dag. Ogsaa ved Skotfos Bruk herjer sykdommen slemt særlig blant funktionærene. I Knardalstrand er syken usedvanlig meget utbredt. Lægen kjører nat og dag. Inat har den krævet atter et offer, idet den 30 aarige montør Anders Langangen er død. Han efterlater sig hustru. Her i byen er sykdommen ikke blit bedre, den har heller grepet endda mere om sig og ofrenes antal stiger. Idag har et av byens apoteker stænge, likeledes stængtes en kafe igaar paa grund av sykdom blant personalet. Ved amtssykehuset er den ogsaa utbredt og der er forefaldt et dødsfald. Byens læger er stadig paa færde og der gjøres alt mulig for at hemme sykdommen og lette forholdene bedst mulig. For øvrig gjælder det at alle nu utviser den største forsigtighet med sin helbred.

Arendal igaar. Spanskesyken griper mer og mer om sig. Drammen igaar. Skolerne lukkes nogen dage. Stockholm 14.oktbr. Her dør daglig 40-50 mennesker av spanskesyken. Paris igaar. Spanskesyke-mikroben er nu opdaget.

Ondag 16.oktober 1918: Hvorfor lukkes ikke skolerne?

Det ser nu ut til at den «spanske syke» har naad et alvorlig stadium her i byen. At den er i høi grad smitsom, derom er vel ingen tvil. Naar man har iagtat, hvorledes den i skolen forplanter sig fra elev til elev, kan man ikke værge sig for den tanke at skolerne i høi grad øker dens utbredelse. Var det ikke derfor under disse forhold paakrævet, at samtlige skoler fik paabud fra rette vedkommende om at lukke for nogen tid? Naturligvis vilde det være en ulempe at avbryte undervisningen. Men ulempen med den store forsømmelsesprocent blant eleverne er paa forhaand allerede saa stor, at naar man ved hel lukning kunde opnaa nogen begrænsning i sygdommens utbredelse, skulde der ingen grund være til at kvie sig for at ta et saa radikalt skrit- her som i mange andre byer. En anden omstændighet bør ogsaa nævnes. Forholdene ved skolerne er dog engang slike, at elevernes sundhetstilstands ættes paa prøve, spesielt under veirforhold som nu om dagen. De kommer om morgeneni regnveir med fugtig overtøi, sitter hele formiddagen med vaatt skotøi paa benene, maa vandre ut og ind i trækfulde korridorer, ta paa sig koldt og fugtig yttertøi, opholde sig i ujevnt opvarmede værelser (luftningen i friminutterne) etc. Ogsaa er de selv meget uvorne med sin helbred. Dette skal ikke bidra til at gi dem motstandskraft mot sykdommen eller til at gi denne, naar den engang er der, et mildere forløp. S.O.T. Omang, Overlærer.

Onsdag 16.oktober 1918: Spanskesyken herjer over hele verden. 80,000 syke bare i Milano.

Herjingen her i landet.

Den spanske syke herjer nu forfærdelig næsten over hele verden og vækker snart likesaa stor oppmerksomhet og ængstelse som verdenskrigen. Fra London meldes fra fra Kapstaden om voldsom utbredelse av syken; i løpet av 9 dage er 1500 av alle racer bukket under. I Italien skal tilstanden være forfærdelig. Bare i Milano er 80000 syke og den raser overalt i landet i den grad, at aviserne delvis er negtet at offentliggjøre dødsfaldene. I Sverige raser syken rent uhyggelig. Saaledes meddeles fra Gøteborg, at der er en uhyre mangel paa likkister, saa de har maattet helt op til Norrland efter kister. Der er ogsaa stor mangel paa svøpetøi. Der er saa mange begravelser i Gøteborg som man ikke har set siden den store koleraepidemi. 72 begravelser fandt sted paa en dag og der kjørtes uavbrutt fra 10 fm. Til 5 eftermiddag. Der er ikke plads i kapellerne for likene, som maa lægges hvor man kan skaffe plads til dem. I Stockholm indtræffer daglig ca. 50 dødsfald. Det er fremsat forslag om at stænge Lunds universitet paa grund av spanskesykens herjing blant professorer og studenter. Her i landet ser det heller ikke ut til at den er i avatgende. Fra Horten meddeles om to nye dødsfald om bord «Kong Sverre». Der har været indkaldt 1500 rekruter, hvorav 150 er syke og flere dødsfald indtruffet. I Kristiania lukkes skolerne de tre siste dage i uken. Fra Bergen meldes at paa Lyster sanatorium er ogsaa den spanske syken. Der er 80 syke og 6 dødsfald er indtruffet. Paa Skotfos er stillingen uforandret, men ved bruket er den verre. Der har man maattet stoppe en av maskinerne paa grund av sykdom blant arbeiderne. I Skien er tilstanden omtrent uforandret, det vil si den er meget alvorlig. Det er 3, 4 og 5 begravelser hver dag og presterne er saa optat, at det er ofte vanskelig at faa ordnet med begravelsen. Saaledes maa man til dels gaa rundt i byen og arrangere sig med en eller anden som har begravelse samtidig. Det er slik efterspørsler efter likkister, at det er næsten vanskelig at tilfredsstille behovet, saa meget mer som det er mange syke blant verkstedsarbeiderne. Ved Tollefsens møbelforretning har der været 12 stykker syke. Ellers er det mange syke overalt ved kontorer og i fabriker, saa det er vanskelig paa sine steder at holde virksomheten gaaende.

Paris, 15.oktbr. To franske videnskabsmændi Tunis har fundet mikroben for den spanske. Den er saa liten at den ikke kan sees i mikroskopet. Det har dog lyktes de to bakteriellæger ved en række sindrige eksperimenter aa paavise den.

Onsdag 16.oktober 1918: Skolerne lukkes. Forsamlinger forbys.

Arendal idag. Spanskesyken har nu grepet saa sterkt om sig i byen og omegn, at helseraadet har besluttet at lukke alle byens skoler, kinematografer og forby alle offentlige forsamlinger. Flere dødsfald er indtruffet. Blant andet er tre voksne søskende i et hus paa Tromøen omtrent samtid. Avgaaet ved døden, og resten av familien ligger meget syke. Her har ogsaa indtruffet et par tilfælder av polyomyolit og tyfus. Byens epidemilaset er sterkt optat.

Torsdag 17.oktober 1918: Spanskesyken i avtagende. Renslighet-ren luft-kok melken.

Man har indtryk av, at spanskesyken har kulminert ogsaa for denne gang her i byen. Igaar har det ikke været nogen virkelig ondartede nye tilfælder, men selvfølgelig holder sykdommen sig fremdeles,

saa det gjælder at være forsigtig. Det er væsentlig blant litt større barn den holder sig noksaa haardnakket fast, og mange mener derfor det var uheldig at begynde skolerne allerede efter saa faa dages stans. Ved Bratsberg skole var der saaledes igaar over 40 procent borte fra skolen. Om sykdommen, smitten avtar, saa er dermedfaren ikke over; ti eftersykdommene er farligst, og disse har let for at komme netop blant barn. I alle tilfælde maa man nu rundt i hjemmene være meget forsigtige. Husk endelig at koke melken samt luften godt i sykeværelserne og andre værelser flere gange daglig og idet hele vise den største renslighet. Det gjælder at alle er med i kampen mot sykdommen, hvis man skal seire over den og sikre sig mot at den blusser op igjen. Ogsaa fra distrikterne og nabobyerne meddeles at sykdommen er i avtagende.

Torsdag 17.oktober 1918: Dr.Klings arbeide mot spanskesyken.

Som bekjendt har docent Karl Kling ved statens bakteriologiske institut i Stockholm foretat vellykkede forsøk med indpodning mot lungebetændelse og med serumindsprøitning mot influensa og alle dens slegtssygdomme. Foreløpig har indpodningen væsentlig forgaat for at beskytte mot smitte, mens serumindsprøitningen er gjort for at styrke motstandskraften hos de syke. Da spanskesyken utbredelse foregaar væsentlig ved smitte ved hostning og tale, saa er mulighetene for at undgaa smitte smaa. Det hovedsagelige som den personlige hygiene har kunnet utføre ved at undgaa unødige samkvem med syke og holde sig ren i ansigt, paa hænder og i halsen er ikke at foragte, men langt fra tilfredsstillende. Men naar ikke selve smitten kan undgaaes, saa blir hovedsaken paa hvilken maate man kan gi kroppen motstandskraft ved indpodning eller ved serum. Det værste har hittil været, at man ikke har kjendt influensaens smittebærere. Derimot kjender man godt til den bacille, streptokokken, som bringer de farlige eftersykdomme som lungebetændelse og her er det dr.Kling har sat sit arbeide ind. Det gjælder at finde beskyttelse mot lungeinflammationen og Kling har gaat frem paa samme maate som ved tyfus og kolera, nemlig ved indsprøitning under huden av et indpodningsstof bestaaende av de respektive sykdoms forskjellige døde baciller. Naar denne gift kommer ind i blodet opstaar der motgift, som man ved nye doser kan faa saa sterk at den beskytter mot angrep av levende baciller. Mens pneumokocker foraarsaker den almindelige lungeinflammation, saa er det streptokokkerne som er aarsak til den spanske sykes lungeinflammation. De er smaa og runde og heter streptokocker fordi de hænger sammen som et perlehalsbaand. De foraarsaker ogsaa mange andre sykdomme blant andet ros og blodforgiftning og fins altid i svælget ogsaa hos friske mennesker dog oftest uten at gjøre skade. Derimot forekommer de ikke i luften eller støvet som f.eks. stafylokockerne, men er ganske ømtaalelige og holder kun liv i sig ved let tilgjængelig næring og god vekstplass hos andre organismer. Deres forbindelse med spanskesyken er ikke fuldt opklaret. Man tænker sig, at det er de ufarlige streptokokkerne fra svælget som kommer ned i lungerne og ved den sykes nedsatte motstandskraft faar overhaand og derved foraarsaker lungeinflammation. En anden mulighet er, at denne beror paa en ny infektion av serskildte ondartede streptokockstammer fra andre lungeinflammationspatienter til de influensasyke. Sykdomsbehandlingen er dog ikke avhængig av hvilken av disse sykdommene patienten har, men det har betydning med hensyn til smitten og isoleringen. Dr.Kling prøvde først paa sig selv at indpodningen var ufarlig. Derefter foretok han først en indsprøitning paa 50 patienter og efteren uke yderligere en indsprøitning. Denne gang med sterkere doser. Ved en saadanindpodning faar man ikke nogen særlig beskyttelse mot selve influensaen, hertil benytter dr.Kling serumbehandling. Han har fremstillet noget han kalder et antiinfluensaserum, en blodvæske som antas at indeholde influensamotgift. Det er en stirliseret blodvæske fra tilfrisknede patienter. Hvis dette serum tas fra patienter som har eftersykdomme, vil det virke som motgift mot disse. Det nævnte blad, hvorfra disse opplysninger er hentet, tilføier at man endnu ikke har sikkerhet for om man

her har fundet helbredelsesmiddel og middel til sygdommens bergænsning, men det er dog av betydning at videnskapen har kunnet gripe positivt ind i kampen mot den spanske syke og dens uhyggelige følgesvende.

Torsdag 17.oktober 1918: Skolerne lukkes.

Efter henstilling fra formanden i helseraadet i Holla er det besluttet, at alle skoler i Holla skal lukkes fra idag av paa grund av den spanske syke, som nu begynder at gripe sterkt om sig.

Fredag 18.oktober: Spanskesyken og skolerne.

Det siger sig selv at skolernes arbeide nu i denne sygdommens tid er i høi grad vaskeliggjort. Forsømmelserne varierer fra 15 til 60 pct. I de forskjellige kalsser. Man har nærmest det indtryk at barna blir holdt hjemme ikke bare paagrund av sygdom, men kanske likemeget av rædsel for den smitte som de muligens vilde bli utsat for ved at søke skolen. Og «skulkerne» har jo en herlig tid; det er jo saa let at legge al skylden paa «spanska». Hvilken lærer tør saa avgjøre om forsømmelsen er gyldig eller ugyldig? Og hvor lang tid skal gaa hen før en lærer eller lærerinde kan ta ansvaret for at kræve at barna blir sendt til skolen, naar forældrene ikke vil eller tør? Enhver vil forstaa at naar skolen befinner sig i slik opløsningstilstand, saa er det arbeide som nedlægges saa godt som værdiløst. Vilde ikke et ord fra byens stadsfysikus nu være paa sin plads? Er smittefaren større paa skolerne end i hjemmene, saa bør skolerne stænges. Men er den ikke det, bør han nu si et beroligende ord til de mange bekymrede forældre. Slik som det nu er, kan det ikke gaa længer. Andr. Selstad.

Fredag 18.oktober 1918: Spanskesyken.

Situationen er som igaar omtalt. Stadsfysikus har fra medicinalstyrelsen mottat besked om at der ikke er andet at gjøre end opfordre til renslighet og forsiktighet. Lukning av skoler og forbud mot sammenkomster maa ordnes efter de lokale forhold. I Kjøbenhavn er barn under 16 aar forbudt at gaa i teatre og kinematografer. I Sverige og Tyskland herjer sykdommen forfærdelig.

Lørdag 19.oktober 1918: Hvor der ikke er forbud. Den spanske syke truer med at bli en katastrofe i

Sverige. En krise i kommunikationsvæsenet.

«Aftenposten» skriver fredag: Den spanske sykes herjen i Sverige karakteriseres bedst ved, at der i løpet av søndagen i saa godt som alle middelstore byer forekom omkring 15 begravelser, i de større byer det dobbelte antal. I Gøteborg begravdes 72 ofre og i Malmø 31. Det er særlig personer i 20-30 aars alderen, som angripes. Noget lignende har man ikke oplevet i Sverige siden den store koleraepidemi i mitten av 80-aarene. Statistiken over anmeldtesygdostilfælder gir ikke nogen rigtig maalestok for sykens utbredelse, da bare et forholdsvis lite tental blir anmeldt til lægerne. Hele dagen ringer kirkeklokkerne i de store byer, og overalt møter man ambulanser og liktog. De svenske blade fremhæver som medvirkende aarsaker til sykdommens store utbredelse bolignøden og fremleiesystemet, samt at folk maa staa i kø for at skaffe sig levnetmidler. Sykekasserne lider sterkt under epidemien; mange av dem staa foran fulstændig ruin. Lægerne er i uavbrudtvirksomhet til langt paa nætterne. De maa kjæmpe med den store mangel paa hurtigere befordingmidler. Bladene bringer oprop til bilerne om at stille gummiringe og benzin til disposition for bilambulancerne. I selve Stockholm er der for øieblikket bare en eneste ambulance til raadighet. I Malmø har myndighetene nedsat en komite til at motarbeide sykdommen. Der er sat en pengeindsamling igang for at kunne bringe økonomisk støtte, og et kvinderaad arbeider for at skaffe hjælp i de hjem, hvor sykdommen har herjet. Det har nemlig hændt, at spedbarn har ligget og diet sine døde mødre. I flere tilfælde er der forekommet selvmord, naar folk har blit klar over, at de var smittet av farsoten. Myndighetene har indstillet biograf- og teaterforestillinger og alle møter i samtlige svenske byer. Kun Norrkøping teater og et par teatre i norrlandske byer holdes undnu aapne. Provisoriske sykehuse indrettes, de bvestaaende er overfyldt. Lunds universitet overveier, som tidligere nævnt, at ophøre med forelæsningerne. Det kan i denne sammenhæng nævnes, at man i Lund har besluttet at indsprøite spanskesykepatienter med neosalvarsan. Alle skoler har været lukket i de sidste tre uker, og for hver uke som gaar, træffes der beslutning om lukning paa flere og flere omraader.

Lørdag 19.oktober 1918: Spanskesyken.

Stadsfysikus meddeler os idag, at antallet av nye alvorlige tilfælder her i byen er i avtagende, men der maa stadig vises forsigtighet. Helseraadet vilde ikke fatte beslutning om at lukke skolerne, da dette var en tvilsom affære for mange barn, men den til iaften av «Suoni» averterte dans og de til imorgen berammede politiske møter henstilles sløifet. Den spanske syke har mange følger. Nu maa Langesund laane politi fra Brevik. Politibetjent Hansen ligger syk og hr.Walle fra Brevik skal fungere som vikar. Paa Stathelle er igjen indtruffet et dødsfald av syken, idet en dame i sine bedste aar, fru Pettersen, hensov den 16.ds. Paa Skotfos herjer spanskesyken i usvækket grad. Siden onsdag har den krævet tre ofre, nemlig fru Otilde Kristiansen, 46 aar og fru Pauline Andersen, 45 aar som begge døde onsdag kveld av lungebetændelse efter spanskesyken og en liten gut Hilmar Jonassen som døde torsdag aften. Opoover Helgen er syken meget utbredt. Skolerne er lukket.

Bergen 17.oktober. Det ser ut, som om spanskesyken har krævet saa mange ofre i Bergen, at det blir vanskelig at skaffe likkister til de døde. Da sykdommen begyndte sine herjinger her i byen, hadde likkistefabrikanterne betydelige lagre, men nu er disse uttømt.

Gøteborg 18.oktober. Forbudet mot teaterforestillinger, koncerter o.l. er forlænget en uke. Hundrede begravelser vil søndag finde sted her i byen. Helseraadet forlanger bevilget 25,000 kr. til bedre sykepleie i hjemmene.

Lørdag 19.oktober 1918: Dans! Dans!

Med denne overskrift staa der at læse en kundgjørelse i bladet for igaar. Man skal i denne av sorg og død gjestede tid avertere og avholde danselag. Er ikke dette meget lettsind? I omtrent hvert et hus

gjester sygdommen og ofte blir flere familien paa kort varsel dødens bytte. Mange, mange av vor ungdom er død. Doktorne springer til syke nat og dag. Apotekene kan ikke rekke at levere sine varer og et er lukket paa grund av sygdom blant ekspeditionen. Forsamlingslokaler er til dels stængte og skoler taler man om at stænge og saa skal der holdes dansemorro i byens største lokale; hvorved ungdom saa let kan paadra sig sygdom og død. Er ikke dette stor lettsind. Jeg synes saadant av rette vedkommende burde været negtet. Hvordan er ikke de mange hjem blit alvorlig besøkt og ribbet. Hvor er ikke alvorret at læse i mange ansigter. Forretninger kan vanskelig holdes oppe paa grund av sykdom. Og saa skal man danse det bort. Jeg synes at prester og menighetsforstandere samlet burde protestere mot slikt. Her er vist andet at gjøre end at danse, man kan ikke ta det alvorlig nok. Øvrigheten burde minst tillate slikt. Hans Gulseth.

Tirsdag 22.oktober 1918: Ungdommen.

Jeg ser aviserne at der stadig væk averteres teaterforestillinger, basarer og fester, skjønt epidemien raser og den ene efter den anden maa si farvel til livet i sin bedste alder. Hvor er helseraadet? Hvad har vi helseraadet for? Er det ikke for at det skal motarbeide alt som kan utbrede sygdom, og verne om andres helbred? Men hvad gjør det? Jo, det er sandt helseraadet henstillet at den averterte dans i Turnhallen nu om lørdag be sløifet!! De var endda ikke saa værst gjort, men det var vist ikke opmerksom paa at paa Folkets Hus avholdtes marked. Folk stod stablet soom sild i tønne og skraalte og skrek av begeistring og pæste og hostet paa hverandre. Og luften! En kunde falde nedover trapperne naar døren til salen blev aapnet, saa frygtelig var dunsten. Men det var vist ingen som la merke til det. Nei alle trak pusten i lange drag, og mange med munden oppe av forundring over hvad «tryllekunstneren» præsterte. Men det var nok altfor mange som ikke dagen efter synes der var nogen moro længer, nu laa de til sengs bleke og stille med en sygdom, som de hadde paadrat sig ved at sitte eller staa tæt indtil andre som hadde smitten, og kanskje en 8-14 dage efter blev kjørt hjemmefra som lik. Vort lands haapefulde ungdom! For det er for det meste kvinder og mænd i sin bedste alder som blir offer for de epidemier som nu gaar saa uhyggelig. Og hvorfor netop ungdommen? Er det ikke for at ungdommen mest er utsat for at faa disse ved at den i tankeløs likegladhet gaar paa fester, markeder o.l. Naar ikke ungdommen selv indser dette, og er mere forsigtige med sin helbred, saa maa andre som er sat til dette gjøre det. Og det er helseraadet. La dette ta som eksempelhelseraadet i Gøteborg, som forbyder avholdelse av teaterforestillinger, koncerter o.l. og forlanger bevilget pengehjælp til bedre sykehjælp i hjemmene. Det trænges ogsaa her i byen, en har flere eksempler paa at sykepleien i de mindre velsituerte hjem er slet. A.B.

Onsdag 23.oktober 1918: Fra stadsfysikus.

Naar Skiens Helseraad efter mange overveielser har besluttet ikke at gaa til skolelukning, saa er det fordi at skolebarna i denne tid, hvor sykdomme er saa utbredt overalt, har bedre av og litet utsigt for smitte i de daglige rengjorte og velutluftede skoleværelser, hvor de ogsaa blir kontrollert og møter velstelte. Det henstilles derfor til forældrene for at det ikke skal ske for stort hul paa undervisningen ikke at holde de friske barn hjemme, men sende dem paa skolen. Ytterligere henstilles det videre at lufte godt ut hjemmene, sæpevaske gulvene hver dag, koke al melk, og for øvrig iagttå alle sundhetsforanstaltninger for at bidra sit til at begrænse den uhyggelige smittefarlige syke.

Onsdag 23.oktober 1918: Spanskesyken.

Omkring Skotfos holder den sig fremdeles haardnakket. Der er mange alvorlige tilfælde og siden lørdag er indtruffet 3 dødsfald. Arbeider Karl Jansen er død av lungebetændelse, 47 aar gammel og fru Emma Engmann som for nogle dage siden mistet barn av den spanske syke, er ogsaa bukket under for samme sygdom. Amund Tomassen paa Einaren, som nylig mistet sin hustru, har nu ogsaa mistet sin 4 aar gamle søn Edvin, i den spanske syke. Her i Skien er sykdommen ikke verre, heller ikke bedre, men den er dog slem endnu og mange ligger i eftersykdomme. Man haaper paa solskin og godveir utover, det vilde hjelpe godt til bekjæmpelse mot sykdommens bredelse.

Fredag 25.oktober 1918: Spanskesyken.

Lægerne i Langesund kan meddel den glædelige nyhet at den spanske ser ut til at være i avtagende paa stedet. Paa Stathelle holdes skolen lukket, men noget nyt dødsfald er ikke indtruffet i det senere.

Fredag 25.oktober 1918: Over 60,000 «spanske» i Kjøbenhavn paa en uke.

Forsamlingslokalerne stænges.

Kjøbenhavn 23.oktob. Justisministeriet har idag bestemt, at samtlige teatre, varieteer og andre forlystelsesanstalter foreløpig skal lukkes paa grund av den spanske syke. Den samme bestemmelse blev igaar utstedt for universitet og skolernes vedkommende likesom en række møter er blit indstillet. I sidste uke var antallet av angrepne 18,068. Man kan imidlertid regne at det virkelige antal er mindst 4 gange saa stort, idet kun de færreste melder sig til læge. Hospitalerne er overalt overfyldt, og der er stor mangel paa læger og sykepleiersker.

Fredag 25.oktober 1918: Spanskesyken.

Spanskesyken synes nu at være i betydelig og glædelig avtagende her i byen. Derimot holder den sig enkelte steder i distrikterne noksaa standhaftig. Særlig er den seig paa Skotfos, og i Stathelle er den slem endnu.

Fredag 25.oktober 1918: Spanskesyken. Griper om sig i Vesttelemarken. Et dødsfald i Vinje.

Den spanske syke har nu ogsaa spredt sig opover Vesttelemarken. Saaledes meddeles os, at i Ytre Vinje har den krævet et offer, idet Aslaug Sørgrav, datter av gaardbruker Eivind Sørgrav, er avgaat ved døden efter den spanske syke, bare 25 aar gammel. Hun begravdes torsdag under stor deltagelse. Rundt om i Vinje og Rauland ligger der nu syke i de fleste gaarde, men den er ikke særlig ondartet endnu. Det er eftersykdommene som man er ængstlige for. Veiret har ogsaa været megt omskiftelig, oftest regn og surt og koldt, saa det er farlig for forkjølelsesykdomme. Ogsaa i Kviteseid er der svært mange syke, men heller ikke der er sykdommen ondartet. Lignende meddelelser har vi fra de øvrige bygder i Vestfjeldene. Idag meldes om straalende veir fra distrikterne opover hele Telemarken.

Mandag 28.oktober 1918: Sykdommene paa Notodden. Ingen slags forsamlinger tillates.

Fra Notodden har der i den senere tid forekommet en del tilfælde av difteri- og skarlagensfeber. I den anledning blev skolen stængt for at der kunde bli desinfiseret og ordentlig rengjort. Imidlertid herjer den spanske noksaa sterkt, saaledes var det lørdag 7 lærere og lærerinder som var syke ved lærerskolen og over 100 elever. Helseraadet har derfor besluttet at forby alle slags forsamlinger indtil videre. Saaledes blir ogsaa kirkerne stengt, saavel som skoler og kinematograf.

Tirsdag 29.oktober 1918: Spanskesyken.

Kristiania idag. Spanskesyken har heller været i tiltagende her i den siste tid. I forrige uke indtraf 92 dødsfald. Fra Kjøbenhavn telegraferes, at sykdommen tiltar sterkt. – En ung lovende sangerinde, Finmanns hustru, er død. Den spanske syke grasserer for tiden ogsaa blant jernbanepersonalet. I forrige uke var der saaledes henimot 1000 mand syke i de 5 store distrikter, Hovedbanen dog ikke medregnet. Værst er forholdene i Hamar distrikt og i Drammens distrikt. I disse 2 distrikter er der ca. 600 mand syke. I Trondhjems distrikt ser det derimot ut til at sykdommen er noget paa retur. Det er selvsagt at sykdommen blant jernbanepersonellet gjør det særlig vanskelig for de store transporter av levnetsmidler, landbruksmaskiner og før. Særlig er det slem for potettransporten fra Hedemarken, som nu fremover paagaar for fuld kraft.

Fredrikstad, 28.oktob. Folkeskolerne, som skuldebegynde undervisningen paany, har faat fri, da det viser sig, at omtrent 1000 elever av vel 2000 er syke. Sykdommen gaar voldsomt baade i Fredrikstad og nærmeste omegn. Lægerne formaar ikke at tilse alle patienter.

Tirsdag 29.oktober 1918: Skolerne lukkes og møter forbydes.

Mens spanskesyken synes at være i avtagende, forsaavidt som der er færre nye, alvorlige tilfælder, er der utbrudt en difteriepidemi som er meget ondartet. Der er indtruffet over 20 tilfælder i den sidste tid og nogen dødsfald er indtruffet. Helseraadet har derfor besluttet at stænge skoler og forsamlingslokaler. Dog vil kirker og bedehuse kunne holde formiddagsgudstjeneste. Lazarettet er fylt og isolering av difteripatienter maa ske i hjemmene. Læger og sykepleiersker er overarbeidet, men man har det bedste haap om at begrænse ogsaa den nye epidemi.

Onsdag 30.oktober 1918: Sygdommene i byen.

Stadsfysikus meddeler i dag paa vor forespørsel, at den spanske syke synes at være en smule i avtagende. Derimot er der flere nye tilfælder av difterit, uten at disse synes at være ondartede.

Onsdag 30.oktober 1918: Fra Ulefos.

Spanskesyken optrær ogsaa her om end ikke i saa høi grad som paa mange andre steder, men skolerne har været lukket og forsamlinger forbudt nu en ukes tid for i tide at søke sykdommen begrenset. Forholdene er i det hele tat triste, alt staar for tiden i nedgangens tegn her. Saaledes litet, mindre god og dertil dyr mat, og alt andet til livets fornødenheter er kostbart og vanskelig at faa – for ikke at tale om adspredelser og bekvemmeligheter.

Torsdag 31.oktober 1918: Sygdommene.

Stadsfysikus meddeler paa vor forespørsel i dag, at den spanske syke synes at være paa retur og ikke længer saa ondartet. Men forsigtighet maa selvsagt utvises. Av difterit er der nogen nye tilfælder og ikke alle patienter har kunnet faa plass lasarettet. Men den er ikke længer særlig ondartet og der er godt haap om at begrænse den. Kristiania i dag. Efter initiativ av statsraad Løvland holdtes igaar et møte av medicinske autoriteter. Ældre medicinske studenter vil bli anmodet om at bistaa lægerne.

Arendal i dag. For at spare de overanstrengte læger har helseraadet opnævnt en kontrollør, som vil kunne utstede recepter paa spirituosa. Her i byen er det snart ikke et hus som er fri for sykdommen og flere forretninger er lukket, da hele personalet er syk. Flere dødsfald indtræffer daglig. I oplandet brer sykdommen sig og overalt er skolerne lukket. Apoteket i Aamlid har ogsaa mattet lukke da hele betjeningen ligger syk.

Lørdag 2.november 1918: Sykdommene.

Stillingen synes stadig at bedres. Det er ingen nye alvorlige tilfælder av spanskesyken eller difterit. I Langesund holder den spanske syke sig fremdeles haardnakket og der forekommer hver dag nye tilfælder. Flere dødsfald er indtruffet. Paa Notodden derimot ser det ut som den spanske er paa retur likeledes difterien som i den senere tid har herjet ved siden av den spanske syke.

Lørdag 2.november 1918: Den spanske.

Et utenbys blad henstiller til publikum i anledning av den overhaandtagende smittefrygt at ta situationen med ro og besindighet. Der gaar saa mange rygter og serveres saa meget sludder om spanskesyken og dens aarsaker med videre, at sindige folk bør gjøre hvad de kan for at sætte en stopper for det. Det bedste man kan gjøre er at anvende almindelig renslighet baade for ens person og for ens bolig. Det er det bedste forebyggende middel baade mot spanskesyken og mot andre sykdomme. Og saa ta saken med ro. Der er ingensomhelst gang i at bli nervøs og hysterisk og la sig paavirke av al slags løst snak, - tvertimot. Det gamle ord at «skrækken dræper flere end pesten» har nok sin gyldighet fremdeles.

Mandag 4.november 1918: Sykdommene.

Stadsfysikus uttaler i dag, at difteriten er i betydelig tilbakegang og at spanskesyken stadig synes at ha kulmineret. Der er nogen ældre slemme tilfælder endnu, men de nye tilfælder er færre og lettere.

Arendal idag. Mens det lørdag anmeldtes vel 17 dødsfald – ikke alle var dog indtruffet denne dag – har man indtryk av, at igaar var et betydelig mindre antal. Der er dog flere patienter som er meget farlig syke. I enkelte hjem er 3-4 personer rykket bort og i flere er alle syke. Flere forretninger er stængt. En av byens skoler er indrettet til lasaret. En av byens læger uttaler i dag at epidemien synes at ha kulmineret. Der er færre nye tilfælder og disse er ikke saa ondartet.

Tirsdag 5.november 1918: Sykdommene.

I «Le Petit Parisien» for 12.f.m. forekommer en artikel, hvor man foruten en meddelelse om at spanskesyken gjør fremgang i byen, læser følgende om de foranstaltninger som træffes for at beskytte skoleungdommen: «Familien behøver dog ikke at være bekymret for dem av deres barn som gaar paa de høiere eller lavere skoler. Der er nemlig tat meget strenge forholdsregler for at beskytte eleverne.

Onsdag 5.november 1918: Sykdommene.

Det er meget bedre nu oplyser stadsfysikus, men man maa selvfølgelig være forsiktig fremdeles: Koke melken, gjøre godt rent og luften godt. Fra Langesund meddeles at spanskesyken nu synes at være kulmineret, men endnu er det mange som er svært daarligere av lungebetændelse saa en del dødsfald kan nok ventes. Paa Notodden gaar det ogsaa svært tilbage med den spanske, derimot er difteriten nok saa slem og der er mange syke. Skolerne er fremdeles lukket og alle møter og sammenkomster er fremdeles forbudt.

Drammen 5.n. Doktor Karlsen i Krødsherred har med stort held benyttet sublimatindsprøitning mot spanskesyken.

Torsdag 7.november 1918: Den spanske svinder.

Stadsfysikus oplyser at spanskesyken er svindende her i byen og distrikterne omkring. Situationen er i høi grad bedret, men man maa fremdeles være forsiktig, saa den ikke kommer igjen. Av difterit var der igaar 3 nye tilfælder men heldigvis ikke ondartede. Difteriten har været mere ondartet i landdistrikterne end i byen.

Arendal, 5.novbr. Igaar anmeldtes 19 og idag 17 dødsfald av den spanske syke. Disse er dog ikke alle indtraadt i løpet av disse 2 dage, men saa er der til gjengjæld dødsfald som ikke er anmeldt. Ialt er her i byen i de siste 3 uker anmeldt omkring 100 dødsfald av den spanske syke. Dertil kommer en mængde dødsfald i byens omegn, hvor sygdommen ogsaa herjer grusomt. Tilstanden er forfærdelig i mange hjem. Saa utbredt som sygdommen er er det umulig at skaffe tilstrækkelig pleiehjælp og anden assistance. Den antas dog nu at være kulmineret.

Fredag 8.november 1918: Spanskesyken.

Den glædelige tilbakegang fortsættes. Aapning av skolerne vil bli drøftet av helseraadet idag. Kristiania idag. Den spanske syke er nu paa retur i Bergen, Stavanger og Arendal. Da læger og apotek paa Notodden er overløst i anledning av den spanske syke, har formandskapet besluttet at søke socialdepartementet om at etablere en anden ordning med utlevering av spirituosa.

Lørdag 9.november 1918: Spanskesyken. Forfærdelig i Arendal.

Skotfos idag. Den spanske er paa retur. Et nyt tilfælde av difterit er indtruffet, idet en kone er angrepet.

Ulefos 8.novbr. Den spanske syke herjer slemt paa disse kanter. Da doktor Krohn er syk er doktor Høiseth fra Skien kommet herop med sin bil for at hjelpe doktor Backe.

Arendal, 8.novbr. Den spanske syke herjer frygtelig her. Der er gjennemsnittlig 20 dødsfald i døgnet. Her er mangel paa likkister og presten taler over 6-8 ad gangen. Beggravelsen sker til dels i fællesgraver. Barbu skole er omdannet til hospital. Der er kommet 4 sykepleiersker fra Kristiania, men det er for lite. Unge damer av byen har meldt sig til frivillig tjeneste. Næsten hvert hjem har patienter og der er adskillig nød. D/S «Nedenæs» har «ydet 10000 kroner og der er indsamlet ca. 50000 til hjelp.

Aalesund, 8.novbr. Her raser den spanske næsten like saa ilde som i Arendal.

Mandag 11.november 1918: Sykdommene.

Det gaar stadig tilbake med den spanske syke opplyser stadsfysikus. Man har saaledes ikke hat nogen nye tilfælder de siste dage. Difteriten er ogsaa i avtagene. Skolerne begyndte idag igjen. Fra Notodden meddeles os, at det nu er meget bedre baade med den spanske og difteriten, man har der besluttet at aapne skolerne i morgen. Paa Stathelle har skolen været igang siden den 4 ds. Og den spanske har ikke krævet nye ofre i forrige uke. Man har indtrykket av at sykdommen har kulmineret og er paa retur.

Onsdag 13.november 1918: Spanskesyken og kredssykekasserne.

Arendal idag. Spanskesyken har bragt en voldsom forstyrrelse i byens kredssykekasse. Den antas at ha medført en ekstrautgift mellem 20000 og 30000 kroner. Styret maa nu søke kommunen om garanti for midlertidig laan, men der meddeles at der vil bli gjort krav paa at faa ekstrautgifterne over paa staten, og det er ikke utelukket at det blir en fællesoptræden i dette spørsmal av kasserne i de distrikter som har været mest herjet av sykdommen.

Lørdag 16.november 1918: Tilstanden i Arendal. 70,000 indsamlet til trængende.

Arendal idag. Spanskesyken volder endnu mange dødsfald her i byen, saaledes var det igaar 13 begravelser samtidig i den ene av byens menigheter, men nye sygdomstilfælder avtar sterkt. Sygdommen har skapt megen elendighet her i byen, men gavmildheten er stor. Omkring 70,000 kroner er indsamlet her i byen til lindring av nøden.

Mandag 18.november 1918: Den spanske i Arendal.

Arendal idag. Spanskesyken er stadig paa retur her, men her indtrær stadig mange dødsfald.

Tirsdag 19.november 1918: Den spanske paa Island.

Kjøbenhavn 18.novbr. Fra Reykjavik er der kommet indberetning fra landsfysikus datert 17.ds. at influenzaepidemien kulminerte siste søndag. Der har herjet adskillig lungebetændelse og der er ialt indtruffet 60 dødsfald.

Ondag 20.november 1918: Den spanske verre end krigen.

Fra New York telegraferes, at spanskesyken har medført 82000 dødsfald i De forente stater, krigen bare 28000.

Torsdag 21.november 1918: Influensaen i Amerika.

De norsk-amerikanskeblade melder stadig om «spanskesyken»s herjinger bland norske i Amerika. Saaledes melder «Skandinaven»: Paa det norske hospital i Brooklyn er man aldeles overlæst med arbeide paa grund av influenza-epidemien, som fremdeles fortsætter med at kræve sine ofre. Der er et belæg paa over 80 patienter lidende av denne syke, hvilket vil si at halvparten av institutionen er beslaglagt paa denne maate, og dessuten indløper der «calls» nat og dag efter ambulancerne, som næsten ikke er istand til at overkomme alt det arbeide der kræves av dem med at overføre patienterne fra hjemmene til enten det norske hospital eller, naar dette er overfyldt, til andre hospitaler. Hvad der gjør situationen paa det norske hospital endnu slemmere for de utkjørte betjente er, at otte søstre og sykepleirsker ogsaa er angrepet av syken og ute av stand til at foreta sit vanlige arbeide.

Mandag 25.november 1918: Skolerne aapnes i Arendal.

Arnedal idag. Samtlige byens skoler er idag aapnet efterat ha været lukket henved 6 uker. Ved undersøkelse blant barna viser det sig at spanskesyken har været i praktisk talt hvert eneste hjem i byen.

Mandag 25.november 1918: Spanskesyken.

Spanskesyken herjer fremdeles i Kragerø. I en familie er 3 døde og mange familier har mistet en eller flere paa grund av farsotten.

Lørdag 30.november 1918: Spanskesyken.

Spanskesyken i Kragerø holder sig fremdeles baade i byen og landdistrikterne. Skoler og forsamlingslokaler holdes lukket fremdeles. Spanskesyken optrær forholdsvis mildt saa det forekommer ikke mange dødsfald.

Fredag 6.desember 1918: Spanskesyken.

Fredrikstad 5. decbr. I formiddag er jernvarehandler Henrik Iversen avgaat ved døden av lungebetændelse etter spanske syke, 38 aar gammel. Han var eneste søn av bankdirektør Axel Iversen og hadde for nogle aar siden overtat farens jernvareforretning, som er en av byens største. Den spanske syke raser fremdeles ute paa landsbygden med stor voldsomhet. I Skjebergdalen er saaledes paa en gaard 5 medlemmer av familien avgaat ved døden. Glemminge kredssykekasse har i november maaned paa grund av den spanske syke hat en utbetaling av over 32,000 kroner, har spist op hele reservefondet og har maattet opta et laan paa 35,000 kroner.

Fredag 6. desember 1918: 50,000 døde av spanskesyken.

Berlin 5. decbr. Fra Sydafrika meldes, at indtil nu er 50,000 hvite og sorte døde av den spanske syke.

Tirsdag 10. desember 1918: Spanskesyken.

I Langesund er spanskesyken fremdeles i tilbakegang, mens den i omegnen og paa øerne nærmest ser ut til at være i tiltagende. Fra Brevik meddeles os at der er meget spanskesyke baade i byen, Bamle og Eidanger, men den er heldigvis ikke ondartet. Et par dødsfald er indtruffet, men det er folk som har været svake fra før av. I Porsgrund ser den ut til at blusse op igjen, men tilfælderne er svært lette og ingen dødsfald er indtruffet. Her i byen er det omtrent det samme med enkelte spredte tilfælder spanskesyken, men tilfælderne er heller ikke her særlig vanskelige.

Torsdag 19. desember 1918: 6 millioner døde av den spanske?

«Times» lægevidenskapelige medarbeider har regnet ut, at paa 12 uker er over hele verden ca. 6 millioner mennesker er døde av spanskesyken.

Fredag 20. desember 1918: Den spanske griper om sig paa Notodden.

Fra Notodden meldes, at den spanske nu griper haardt om sig deroppe. I en familie er saaledes manden, konen og konens bror døde paa en dag. Samme dag døde ogsaa to barn i en anden familie. Det er væsentlig i selve byen at sykdommen grasserer. I bygdene omkring optrær den ogsaa; men i en mildere form.

Fredag 3. januar 1919: Den spanske syke. Blusser den op igjen?

Kristiansand, 2. januar. Den spanske syke synes atter at blusse op i landdistrikterne. Der er indtruffet flere haarde tilfælder i Randø Sund. Paa Natvig i Høvaag døde forleden 3 søskende som følge av lungebetændelse efter den spanske syke.

Lørdag 4. januar 1919: Spanskesyken hos heste.

Spanskesyke er av en dyrlæge i Sarpsborg nu konstateret hos to heste i Tune. Sykdommen ytrer sig som hos menneskene. Hestene sturer og hænger med hodet og er sterkt avslappede.

Tirsdag 7.januar 1919: Den spanske.

Den spanske optræder fremdeles paa Notodden. Der ligger for tiden noksaa mange syke. Et par dødsfald av lungebetændelse, som eftersykdom, er ogsaa indtruffet. Ellers er epidemien nu ikke særlig ondartet.

Torsdag 9.januar 1919: Den spanske griper uhyggelig om sig i Danmark?

Kjøbenhavn 8.jan. Den spanske syke griper nu rent uhyggelig om sig, idet stigningen av sygdomstilfælde baade i Kjøbenhavn og Fredriksberg kommuner forrige uke var ca. 50 procent. Ogsaa over hele Danmark for øvrig er antallet av sygdomstilfælde i sterk stigning.

Fredag 10.januar 1919: Sykdommene.

I Porsgrund ser den spanske ut til at skulle ta sig op igjen. Det er i de sidste par dage indtruffet to dødsfald av eftersykdomme som følge av den spanske, nemlig fru doktor Nielsen og frk. Hauff ved telefonen. I Skien og distrikterne her omkring meddeler stadsfysikus, at det endnu forekommer spredte tilfælde av den spanske. Difteriten er det likeledes indtruffet flere tilfælde av i det senere baade i byen og omegnen.

Fredag 10.januar 1919: Atter fortvilelse over den spanske.

Stavanger 9.jan. I bygderne inde i fjorden herjer den spanske slemt. I en liten bygd paa et par hundrede mennesker har der været 10 dødsfald. En mand, som mistet kone og datter, har søkt at ta sig avdage han hug haand av og tilføiet sig anden skade, men hans liv reddes.

Mandag 13.januar 1919: Den spanske sykes angrep paa kredssykekasserne.

Kongsberg, 11.jan. Kongsberg kredssykekasse har for i fjor et underskudd paa næsten 440,00 kroner som følge av den spanske syke. Dessuten er et opsparet reservefond paa 10,000 kr. medgaat.

Onsdag 15.januar 1919: Den spanske.

Fredrikstad, 14.jan. Efter julefestligheterne kommer der meddelelser fra en række landdistrikter om at den spanske syke er blusset op igjen med omtrent samme styrke som tidligere i høst. Paa enkelte steder ligger der syke næsten paa hver gaard. Likeledes kommer der meddelelse fra distrikterne omkring Strømstad at den spanske syke ogsaa der raser voldsomt og medfører mange dødsfald.

Tirsdag 21.januar 1919: Spanskesyken i Bamle.

Den spanske herjer i denne tid voldsomt i vestre Bamble. Paa en gaard ligger 11 – elleve – mennesker til sengs, mens manden holder sig oppe, saa han kan ha tilsyn med de syke. Man spør nu ikke længer hverandre om de har været syke. Nu lyder spørsmålet slik: Har du været i Spanien?

Lørdag 25.januar 1919: Spanskens herjinger.

Spanskesyken har kostet Tinn kredssykekasse 30,000 kroner i fjor. Riksforsikringen har nu ydet dette beløp som rentefrit laan. Premiærne vil bli forhøiet.

Torsdag 6.februar 1919: Vigtig medicinsk opdagelse.

Er smittestoffet til den spanske syke endelig fundet?

London 6.februar. En epokegjørende medisinsk opdagelse er gjort av tre engelske medisinske lærde som for tiden arbeider i Frankrike. De har nemlig bekjendtgjort at de har opdaget smittestoffet til en række sykdommer, som videnskapen hittil har staat raadløs overfor, skyttergravsfeber, spansk syke, tyfus, kuma og meslinger. Av hvilken betydning opdagelsen er, vil fremgaa av den omstændighet at rapport og materiel er indleveret til de høieste autoriteter, som med den største interesse arbeider med saken.

Tirsdag 18.mars 1919: Spanskesyken blusser op igjen paa Notodden.

Notodden idag. Spanskesyken har i den siste tid blusset op igjen paa Notodden. Lægerne er i aktivitet dag og nat. Det er mest blant skolebarn, at sykdommen nu griper om sig. I møte i skolestyre igaar var det paa tale at la skolerne lukke en tid. Helseraadet vil idag sandsynligvis beslutte at skolerne lukkes indtil videre.

Tirsdag 25.mars 1919: Spanskesyken.

Lægerne har ikke det indtryk, at der for tiden er nogen utbredt epidemi. Der er adskillig forkjølelse blant folk, flere tilfælder av spanskesyken og enkelte tilfælder av lungebetændelse. Paa folkeskolerne har der ikke været saa mange forsømmelser i de siste dage, men paa den høiere skole, især i gymnasiet, adskillige.

Mandag 31.mars 1919: Den spanske.

Stockholm idag. Spanskesyken utbreder sig nu sterkt her og har en tildels meget alvorlig karakter. Sykehusene er overfyldt av patienter.

Torsdag 3.april 1919: Den spanske syke i Gøteborg. Forbud mot offentlig dans.

Gøteborg 2.april. I sidst forløpne uke indtraf 405 tilfælde av spansk syke mot 308 i den foregaaende. Dødsfaldenes antal var 14, mot 15 i uken før. Byens sundhetsautoriteter har nu forbudt offentlige tilstelninger med dans.

Onsdag 9.april 1919: Den spanske herjer.

Helsingfors, 8.april. I løpet av siste uke døde der i Helsingfors 110 mennesker av den spanske syke.

Torsdag 10.april 1919: Den spanske.

Bergen, 9.april. Der er endnu adskillig spanskesyke i Bergen og der er indtraat flere dødsfald som følge derav og av dens eftersygdomme.